

Cohen: monn. imp. I. br. 87, C.; — mod. 4; tež. 3·72, (ali fali malen komad).

Zlatar je vidio još dva takova komada u bivšega posjednika njihovoga. Jos. Brunšmid.

Kako valja čitati napis na pečatu Zavaljskoga manastira.

U drugom »Viestniku« ove godine g. Vid Vuletić Vukasović pokazao je nekakov pečat, kakov da je u Vasiljevačkom manastiru na Zavali u Hercegovini. A na tom pečatu zapisano je nešto slovjskim pismom (Klementovim); a to on latinskim slovi ovako čita: »† Pečat z(bora) Vovedonskoga i hrama; pr(esvje)tij n(ašoj) B(ogoro)d(i)ci manastira Zavale. — ot H(rista) 271 (t. j. 1271)«.

No **ПЕЧАТЪ: ВОВЕДОНСКОГА**. . . ., kako je na pečatu, ovo su samo dvie rieči; ovdje nije ter nije treće: »z(bora)«; šesto slovo po redu nije ni *zemja* (z), kako je u Viestniku prepisano, ni *zělo* (z ili s), kako on tvrdi, da je, nego *jer* (т), svršetak prve rieči, kako to ona i potrebuje. Jer, a to Miklošićev riečnik kaže, i **ПЕЧАТЪ** su pisali i **ПЕЧАТЪ**: nekomu je ta rieč ženskoga, a nekomu mužkoga spola. Ako bi bila napisana bez *jera*, bilo maloga ili veloga, to bi pogrješka bila! A što je taj *veli jer* totu na *srebrnoj* pločici *mrvicu* drugačiji, nego gdje god na *harti*, to nikoga razumna držim, da ne može smutiti. No, da je trinaestoga vieka netko rieč **СЪБОРЪ** pisao sa z (zělo). i još, da je tu rieč onako skraćivao, to je teško i preteško uzvjerovati! Apak i ne pristoji ta rieč drugim, koje su za njom. Zato sam ja držao, da će g. Vuletić sâm brže bolje u trećem broju poreći, što je naglo odsudio. Ja pravo za taj razlog nisam htio ovoga svoga izpravka poslati za taj broj. No, ako ne bih ja, bi sto drugih poslalo ovaj ovako lagak izpravak.

No još nešto imam reći. **ВОВЕДОНСКОГАИ - ХРАМА**, ovako je ovdje na pečatu, pak po redu trinaesto slovo držim, da je **И** = *i*, kako je u tumaču, a ne **И** = *n*, kako je u prepisu. No, ako je ovo **И** (a po obliku jest), nije, nemože biti zato, da sveže ove dvie rieči, jer one toga ne trebaju; nego možda zato, da ovoj prvoj rieči raztegne zadnji slog (**ГА**), onako kako je gdje to pisao: *ovogaj*, *togaj*, *segaj*, *sadaj*, *tadaj*, *onadaj* i t. d. Ili je ono zato ovdje, ili je posve bez razloga. Ako je pak ovo za **И**, tako bi mogla biti skra-

čenica: **НАШЕГА**, ako i ne pristoji to vele. A nije pravo napisana ova prva, nego bi imala biti: **ВЪВЕДЕНСКОГА**, jer potiče od **ВЪВЕДЕНИЕ**; no više je zamjeriti za drugo *o*, nego za prvo. A sada tamo da izriču: *vavedenski*, a ne: *uvedenski*; jer možda još vide, (kako u nas) razliku u predlozima *v'* i *u*, što je južnim Slovjenom u mnogom mjestu latinski, a još više talijanski jezik i stari pravopis žalibože smutio. A za ove tri skraćenice: **ПР(ЪСВА)Т(Ъ)НЪ И(АШЕА)?** **Б(ОГОРО)Д(И)ЦЫ**, očito je da su u genitivu. No ovaj ovakov genitiv više je na Rusku.

A sve ovako: **ПЕУАТЬ ВОВЕДОНСКОГАН(?) ХРАМА ПР(ЪСВА)-Т(Ъ)НЪ И(АШЕА?) Б(ОГОРО)Д(И)ЦЫ МОНАСТИРА ЗАВЛАС. Ѡ Х(РИСТА) СОА'** (valja da na mjesto: **•АСОА**). Dr. Ivan Črnčić.

Starobosanski nadpisi u Bosni i Hercegovini.

I.

Crkva na Zavali (u Popovu Polju).

1. † ИЗВОЛЕНІЕМЪ ОЦА ПОСПЕШЕНІЕМЪ (СЪН)А ИСВРШЕНІЕМЪ
СТАГО
2. ДѦХА ПОПИСА Є СЪН СТЫ (ВОЖ)НИ ХРА ТРѦД(ОМ) И ѠРДІЕМЪ
ѠТЪЗЪ И БРАТІЄ
3. ИЖЕ Є ТРѦДНИШЕ ѠСЕ ДѦЛОУ БЪ ДА И ПРО ТИ. ПИСА С ПРИ
ВЕ // // ШЕНО *slijedi crta* АРХІЕПІКОПЄ СРЪБК О
4. КЪ ПАІСЕЮ ПРИ(МИ)ТРОПОДАНТЄ ХЕРЗЕГОВКО
5. КЪ СЪМОНЪ. ЛОС

З. Р. К. З. (7127)

Čita se: † Izvolenijem' oc(a) pospješenijem, (s'n)a isvršenijem' stago Dha popisa se sii sti (Bož)ni hram trud(om') i usrdijem, otc i bratie iže se trudiše osem delu B da i b prosti. pisa se pri ve // // šenom (*slijedi*) arhiepiskope Srbskom